

Oponentský posudek bakalářské práce
Živý odkaz herecké metody Michaila Čechova

Zpracovala: Veronika Pavlova Nikolova
Vedoucí práce: Mgr. Hana Kosáková, Ph.D.

Předložená bakalářská práce – *Živý odkaz herecké metody Michaila Čechova* – si klade za cíl zjistit, do jaké míry jsou vitální a s jakou aktuálností se uplatňují herecké techniky, jež v návaznosti na K. S. Stanislavského rozvinul jeho následovník Michail Čechov. Nikolova v úvodu formuluje právě otázku po Čechovově návaznosti na Stanislavského, dále se snaží postihnout rozvoj této metody Čechovem samotným a rovněž chce upozornit na vlivy (učení Rudolfa Steinera), které celou Čechovovu koncepci formovaly a ovlivňovaly; nakonec hodlá shrnout informace o hereckých studiích, která Čechov založil a jež se ve své práci nechala jeho hereckou metodou inspirovat. Tomuto rozvržení odpovídá i struktura práce, která je členěna do čtyř větších celků: nejprve se diplomantka věnuje Stanislavskému a jeho systému a následně představuje Čechovovo pojetí včetně srovnání technik obou propagátorů tohoto přístupu k herectví (Stanislavskij – Čechov). Za klíčovou považuje sama autorka poněkud nešťastně část poslední (srov. str. 7: „Nejdůležitější částí práce je pak kapitola o hereckých studiích...“) – „Herecká studia Michaila Čechova“ (str. 31–38), která by měla přinést odpověď na sěžejní otázky formulované v úvodu, zejména, „zda je odkaz herecké metody Čechova stále živý“ (str. 7).

První kapitola nazvaná „Systém Stanislavského“ (str. 9–17) představuje stručně, vzhledem k celkovému rozsahu práce a jejímu primárnímu tématu však poněkud disproportčně, Stanislavského koncepci, jeho život a rovněž tehdejšího divadelní život v Rusku. V kapitole jsou víceméně shrnuty hlavní a všeobecně známé body Stanislavského koncepce s důrazem na jeho rozdělení vnitřní („prožívání“) a vnější („ztělesňování“) techniky. Následuje kapitola nazvaná „Michail Čechov a jeho herecká metoda“ (str. 18–30), která se ovšem navzdory očekávání nejprve podrobně věnuje Čechovovu životu (tomu se ostatně autorka věnuje i v kapitole věnované jeho hereckým studiím) a následně také životu, filosofii a jen velmi zkratkovitě a náznakově vlivu R. Steinera. Teprve v polovině bakalářské práce se tak čtenář konečně dostává k hereckým metodám M. Čechova (str. 21–29), které měly být jedním z jejích hlavních témat; metody samy jsou představeny poměrně stručně, důraz je položen zejména na koncepci „psychologického gesta“ (str. 26–29) a na parafrázi jejich popisu (vyobrazení všech gest je reprodukováno v příloze), přičemž autorka tuto koncepci správně považuje za hlavní Čechovův přínos k herecké metodě obecně. Poslední kapitola (str. 31–38) shrnuje v první části peripetie, jimiž prošlo zakládání Čechovových

hereckých studií (řada informací ovšem od samotného tématu práce odbíhá či se k němu váže jen volně), a následně se věnuje současným světovým studiím, jež Čechovovu metodu aplikují (těmto vybraným studiím rovněž autorka rozeslala anketní otázky o jejich pohledu na Čechovovu metodu – odpovědi jsou k dispozici v příloze). Stručný závěr práce pak přináší již jen repetici všeho, co již pozorný čtenář ví.

Ačkoli je práce věnována tématu v českém prostředí poměrně málo frekventovanému a autorce nelze upřít snahu přistoupit k němu v některých ohledech kreativně (srov. např. anketní otázky hereckým studiím), domnívám se, že jí lze vytknout řadu „systémových“ nedostatků:

- těžiště ani závěr práce nezodpovídají nastolené otázce; kapitola, kterou autorka sama považuje za nejdůležitější, v podstatě upadá do tautologičnosti: dokazuje životnost Čechovovy herecké metody na základě toho, že ji za živou prohlašují herecká studia, která se k jeho metodě hlásí a vyučují podle ní; jak tedy autorka chápe tento rozpor? Záměrem bylo potvrdit tento žijící odkaz?
- práce v některých kapitolách obsahuje jen málo informací nad rámec těch, které je možné najít, byť při zběžné rešerši, na internetu. Tento nedostatek je zřejmě možné připsat velmi omezené bibliografické základně, se kterou autorka pracovala;
- kromě žurnalistických klišé a zjevně převzatých zkratkovitých vyjádření, jejichž informační hodnota je minimální, práce naopak obsahuje množství informací, které jsou zcela nadbytečné, a hodlám tvrdit, že ani do práce odborného typu nepatřící. (Z tohoto hlediska práce nepřísluší k danému „žánru“ – odborný text) Může nějak osvětlit biografie Stanislavského, Čechova a Steinera jejich pracovní metody? Pokud ano, jak a čím? Naopak body, které by logicky mohly a měly být rozpracovány podrobněji, jsou jen letmo načrtnuty (srov. např. „srovnání“ Stanislavského a Čechovovy metody zabírající vlastně jen jednu stránku, str. 29–30);
- v textu se vyskytuje řada gramatických i stylistických chyb, navíc je na mnoha místech silně zatížen ruštinou.

Navzdory výše řečenému se domnívám, že bakalářská práce Veroniky Nikolevovy spíše splňuje požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji navrhuji k obhajobě a k hodnocení stupněm „dobrý“.